

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

basisschool De Sleutel

Plaats : Tilburg
BRIN nummer : 12MT|C1
Onderzoeksnummer : 289518
Datum onderzoek : 6 en 7 juli 2016
Datum vaststelling : 4 november 2016

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	8
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	15
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	16
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	18
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	23

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Basisschool De Sleutel heeft haar kwaliteit voldoende op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement. Het onderzoek is gericht op het beantwoorden van vier centrale vragen:

- Leren de leerlingen voldoende?
- Geven de leraren goed les?
- Waarborgt de school de veiligheid van de leerlingen?
- Is er een goed kwaliteitsbeleid en een goede kwaliteitscultuur?

Onderwijsresultaten: Leren de leerlingen voldoende?

- De cognitieve eindresultaten, rekening houdend met de achtergrond van de leerlingen, zijn de afgelopen jaren gemiddeld van voldoende niveau. Er is echter sprake van wisselende eindresultaten en een dalende trend.
- Het team draagt het opbrengstgerichte werken hoog in het vaandel en daagt zich uit meer leerwinst voor elke leerling te behalen.
- De school meet de sociale competenties bij de leerlingen aan de hand van een objectief en betrouwbaar instrument.
- Er liggen kansen om te laten zien dat de school erin slaagt om de leerlingen op álle talenten in brede zin aan te spreken.

Onderwijsproces: Geven de leraren goed les?

- Er is een breed aanbod. De doorgaande lijn kan nog beter, zeker wanneer we ook de voorschool Symfonie hierin betrekken.
- In de school is expertise aanwezig op het gebied van tweede taalverwerving en woordenschatonderwijs. Het is belangrijk dat deze expertise, in het bijzonder van leraren en coach van de taalschool en taalklas, breder ingezet wordt in het hele team.
- De leraren beschikken over het algemeen over voldoende basiscompetenties. Er is echter sprake van variëteit in ontwikkeling. Voor enkele leraren is coaching nodig. Het handelingsgerichte werken en de vertaalslag ervan naar een verdergaande afstemming en doelgericht plannend onderwijs blijft een aandachtspunt.
- Voor leraren ligt er een uitdaging om de meer complexe didactische vaardigheden verder te ontwikkelen en op één lijn te brengen.
- Het team focust steeds meer op de 21ste eeuwse vaardigheden en eigenaarschap bij de leerlingen. De uitdaging ligt er om de randvoorwaarden die hiervoor nodig zijn stapje voor stapje in te voeren.

Schoolklimaat en veiligheid: Waarborgt de school de veiligheid van de leerlingen?

- Het team werkt hard en vol ambitie om een prettig en veilig schoolklimaat te borgen en de sociaal-emotionele ontwikkeling te optimaliseren. Met dezelfde ambitie werkt zij aan het intomen van grensoverschrijdend gedrag, verstoorde groepsdynamiek en schorsen.
- Elke leerling wordt gezien. Er is veel aandacht voor de invoering van het navolgen van regels, een positieve omgang en een positieve groepsdynamiek. Dit vraagt borging.
- Ouders zijn tevreden en signaleren dat leerlingen, vanwege hun gedrag soms bijzondere aandacht nodig hebben.
- Leerlingen hebben het naar hun zin en voelen zich veelal veilig.

Kwaliteitszorg: Is er een goed kwaliteitsbeleid en een goede kwaliteitscultuur?

- De missie van de school 'De Sleutel tot succes' is leidend in de schoolontwikkeling.
- De zelfevaluatie van de onderwijsresultaten is en blijft een belangrijk vertrekpunt.
- De schoolleiding werkt planmatig aan de schoolverbetering, maar de daadwerkelijke invoering van afgesproken verbeterthema's en het borgen ervan op de werkvloer vraagt structurele verbetering.
- Er is sprake van een beginnende professionele schoolcultuur in een lerende organisatie. Het team kan hier zeker nog in doorgroeien.
- Ouders worden voldoende geïnformeerd. Het team ziet kansen om de ouderbetrokkenheid en het onderwijsondersteunend gedrag van ouders door een gericht ouderbeleid te versterken.

Wij hebben bij dit onderzoek ook voorschool Symfonie betrokken. De reden hiervoor is om de kwaliteit van de doorgaande lijn beter in beeld te krijgen. Er is een apart rapport opgesteld voor de voor- en vroegschoolse educatie op voorschool Symfonie en de vroegschool van basisschool De Sleutel. We hebben geen relatie gelegd met basisschool Stellaertshoeve en andere voorzieningen die ook gehuisvest zijn in de multifunctionele accommodatie waar basisschool De Sleutel haar domein heeft. Er liggen echter kansen in het belang van de kinderen en hun ouders de onderlinge afstemming in de voor- en vroegschoolse educatie, het onderwijs en ouderbeleid te intensiveren.

In ons kwaliteitsonderzoek zijn we tevens specifiek ingegaan op het hoge aantal schorsingen van leerlingen met grensoverschrijdend gedrag in de afgelopen jaren. Voor zover het onderzoek laat zien, is er nu sprake van een kentering naar meer preventief handelen om het schorsen in te tomen.

De taalschool

Aansluitend op dit kwaliteitsonderzoek hebben we de opvang van nieuwkomers onderzocht in de taalschool. Deze taalschool valt onder verantwoordelijkheid van Plein 013. Onze bevindingen van de taalschool zijn verderop in dit rapport uitgewerkt.

Conclusie

De conclusie is dat wij voor basisschool De Sleutel het basisarrangement handhaven. Niettemin signaleren we wel een aantal verbeterpunten waar de school mee aan de slag moet in het belang van haar onderwijskwaliteit. In het eindgesprek op 7 juli 2016 hebben we met bestuur en school besproken hoe de school het kwaliteitsbeeld interpreteert en hoe de school verder kan gaan met het vormgeven van de eigen ambities.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Daaronder staat steeds de toelichting. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten			•		

Onderwijsresultaten

Basisschool De Sleutel heeft over een periode van drie jaar gemiddeld voldoende cognitieve eindresultaten, maar ze zijn wisselend en vertonen een dalende trend. Ook geven de tussentijdse resultaten in enkele groepen aanleiding om meer leerwinst na te streven. Dit vindt het team nodig mede, omdat een deel van de leerlingen met een (taal)achterstand binnenkomt. Ook de gezinsachtergronden leiden ertoe dat de leraren extra aandacht moeten besteden aan de thuissituatie van kinderen.

Bestuur en team hebben het opbrengstgerichte werken desondanks hoog in het vaandel en de school laat zich doorlopend uitdagen om het optimale uit elke leerling te halen. In het team is er een 'drive' om stevig te investeren in het optimaliseren van de basiskwaliteit en de onderwijsresultaten. Dat is ook belangrijk, mede gelet op de 'druk' op de onderwijsresultaten. Het team is nog zoekende hoe zij zich kan verantwoorden over welke successen zij behaalt voor aspecten als samenwerkend leren, zelfstandig werken, creativiteit en leren leren. Het hoort zeker tot de mogelijkheden en ambities van het team om deze -op termijn- verder uit te bouwen. De eigen visie/missie van de school zijn hierbij leidend.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning			•	

Onderwijsproces

Basisschool De Sleutel beschikt over eigentijdse methoden voor de basisvaardigheden die beantwoorden aan de kerndoelen en referentieniveaus. Daar komt bij dat er, naast de beschikbare methodes, expertise in de school is op het gebied van NT2- en woordenschatdidactiek in het bijzonder in de taalschool en de taalklas. De laatste is een opvangvoorziening binnen de school zelf voor leerlingen uit de wijk die met een taalachterstand te maken hebben. De transfer van deze deskundigheid naar de pedagogisch medewerkers van de voorschool en de basisschool is echter ten onrechte onderbelicht en vraagt verbetering. Scholing en 'coaching on the job' is daarbij voorwaardelijk. Daarnaast heeft het team zelf al onderkend, dat ook de doorgaande lijn -aan de hand van een beredeneerd aanbod- voor het jonge kind versterkt moet worden met de voorschool, maar ook binnen de basisschool in de aansluiting met groep 3. Een begin is gemaakt en vraagt nog een stevige invoeringsslag op de werkplek.

Ten opzichte van het vorige inspectieonderzoek in 2011 is er door het team hard gewerkt en met succes om zicht te hebben op de ontwikkeling van elke leerling. De intern begeleiders hebben de afgelopen jaren met het team goede fundamenten gelegd voor de registratie, betrouwbare signalering en analyse van de leerresultaten. Dit biedt een opmaat voor elke leraar om het diagnostisch onderwijs verder vorm te geven en de differentiatie te versterken. Aandacht blijft daarbij vooral nodig voor die leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, die in aanmerking komen voor een ander aanbod, dan het aanbod dat de huidige instructie-afhankelijke groep krijgt (niet 'weer en meer', maar 'anders').

Het didactisch handelen is van voldoende niveau; er is sprake van een leerstofjaarklassensysteem met differentiatie. Er is echter een té grote spreiding in het team in pedagogische en didactische competenties. Zo zijn er leraren die kunnen dienen als goed praktijkvoorbeeld, bijvoorbeeld omdat ze een goed klassenmanagement hebben, effectief hun onderwijs geven, hoge resultaten behalen, een prettige sfeer creëren en complexe didactische vaardigheden als samenwerkend leren, het geven van feedback en het leren leren op onderdelen kunnen toepassen. Er zijn echter ook leraren die dit minder goed kunnen.

Verbeteracties hebben al gericht plaatsgevonden. Zo is het team afgelopen jaren geprofessionaliseerd in het werken met het directe instructiemodel (DI). Ook zijn de leraren geschoold in het werken met de 1-zorgroute en het handelingsgerichte werken. Er is veel geïnvesteerd, maar een groot gedeelte van die investering is ook weer 'verloren' gegaan door het vertrek van collega's. De directie heeft mede daarom veel aandacht besteed aan het vastleggen van afspraken om de uitvoering ervan te borgen. Dit blijkt echter niet afdoende om schoolverbetering structureel te bewerkstelligen. Nadrukkelijk is het daarom nodig de schoolontwikkeling veel meer te begeleiden en te ondersteunen op de werkplek. De schoolleiding vindt het daarom belangrijk om de huidige klassenbezoeken en intercollegiale uitwisseling te intensiveren en meer hulp op maat op basis van de vragen van de leraar zèlf te organiseren. Het team ziet in deze aanpak voor de komende periode nadrukkelijk nieuwe kansen. Tot slot, momenteel zijn er geen leerlingen die voor een wettelijk verplicht ontwikkelingsperspectief in het kader van passend onderwijs in aanmerking komen. Wel zijn er leerlingen met een forse achterstand. Voor deze leerlingen heeft de intern begeleider, met externe ondersteuners, ontwikkelingsperspectieven opgesteld.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat			•	
3.2	Veiligheid			•	

Schoolklimaat en Veiligheid

Het team van basisschool De Sleutel spant zich doorlopend in om de veiligheid voor elke leerling te garanderen en het schoolklimaat stimulerend en prettig te houden. Dit is en blijft nodig, omdat de school incidenteel te maken heeft met een verstoorde groepsdynamiek in enkele groepen en grensoverschrijdend gedrag van sommige leerlingen. Vooral de wisseling van de eigen groepsleraar bij afwezigheid is een heikel punt, waar leerlingen onrustig van worden. De schoolleiding is mede daardoor genoodzaakt geregeld tot het schorsen van leerlingen over te gaan. De school vermijdt overigens het verwijderen van leerlingen en dit komt mede voort uit de basishouding van het hele team: 'oog voor de leerling'.

Het grensoverschrijdend gedrag van leerlingen en te veel begrip voor de achtergrond van leerlingen bij leraren speelt echter een rol in de moeilijkheden, die het team daarbij ondervindt. Niet alleen komt daardoor het positieve pedagogische klimaat in de school als geheel onder druk te staan; ook de veiligheid is soms in het geding.

De ouders waar wij mee spraken, onderkenden dit probleem. Zij waren echter vol lof over de inzet van het team om het getij steeds weer te keren. Wel pleitten zij voor een versterking van de communicatie hierover en meer samenwerking met andere voorzieningen.

Het bestuur, schoolleiding en leraren hebben door de incidenten vooral het afgelopen jaar hun pedagogische aanpak opnieuw doorgelicht: 'Doen we de goede dingen en doen we ze goed?' Inmiddels heeft een interne werkgroep 'gedragsbevordering' een aantal nieuwe voorstellen ontwikkeld die momenteel en ook komend schooljaar ingevoerd gaan worden. De Kanjertraining, Positive Behaviour Support en het gedragsbevorderingsprotocol zijn daarbij goede voorbeelden die een belangrijke rode draad (gaan) vormen in de doorgaande lijn van het pedagogisch handelen van de leraren. Een verdergaande afstemming met de voorschool en ook de andere basisschool in het gebouw is daarbij aanbevelingswaardig. Bovendien doet het ertoe, gelet op de achtergrond van leerlingen, dat een meer verdergaande afstemming van de voor- en vroegschool met de opvoeding van de ouders van de grond komt. Andere voorzieningen waar de school mee samenwerkt zijn daarbij structureel meer nodig. De basisschool heeft overigens een goed begin gemaakt met een oudercursus.

Tijdens ons bezoek constateerden wij grotendeels een positieve omslag in het schoolklimaat, waardoor de school nu weer in een rustiger vaarwater is gekomen. De leerlingen geven aan zich veilig en goed thuis te voelen op de school.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering		•		
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

Kwaliteitszorg en ambitie

De directie is afgelopen jaar stevig belast met de opzet van een nieuwe afdeling voor asielzoekerskinderen. Daarbij komt dat de directeur ook meerschools directeur is van nog een andere basisschool. Mede daardoor komt de kwaliteitszorg die in 2011 een goed praktijkvoorbeeld was nu niet goed uit de verf. Er is weliswaar op papier sprake van een cyclisch en planmatig systeem, maar in de praktijk komt de verbetering van de kwaliteit op de werkvloer onvoldoende aan de orde. De wisseling van bouwcoördinatoren en intern begeleiders speelt daarbij ook een rol, naast de voortdurende wisseling van leraren. De continuïteit van het destijds gevoerde beleid is dan ook in het geding. Zo komen speerpunten die al een aantal jaren een prominente plaats in het schoolbeleid innemen onder druk te staan.

Ons beeld is, dat de schoolleiding de plaats die de implementatie van de geprioriteerde verbeterthema's en de borging ervan, meer aandacht kan geven. Dat geldt bijvoorbeeld voor het onderhouden van bestaande afspraken rondom opbrengstgericht werken en effectieve instructie, thema's die hoog in het vaandel staan van de school. Klassenbezoeken vinden weliswaar plaats, bijvoorbeeld in het kader van de gesprekscyclus of opvallende leerlingen, maar zijn veel te smal gepositioneerd in de schoolverbetering en de jaarplannen. Het team onderkent dit zelf ook en wil komend schooljaar meer werk maken van professionalisering op de werkplek en leren van elkaar. Voorop in de schoolontwikkeling staat voortdurend centraal: 'Wat betekent dit voor mij als leraar? Waar ben ik goed in? Wat moet ik nog leren en hoe kan ik dat het beste leren?. Maar ook: 'Kan en doe ik als leraar wat we met elkaar afspreken en stel ik duidelijke hulpvragen?'. Voor bestuur en schoolleiding vraagt dit een verdere aanscherping van het personeels- en professionaliseringbeleid en de verdere groei naar een professionele schoolcultuur in de school als lerende organisatie. Tot slot neemt de school in haar verantwoording en dialoog een open houding naar de ouders aan. Een goede informatievoorziening kan nog verder uitkristalliseren door alle ouders nog explicieter te informeren over de ontwikkelingen in de school en de behaalde resultaten. Het huidige jaarverslag kan hierbij ook voor alle ouders beschikbaar gesteld worden wellicht in beknopte vorm in de schoolgids en op de site. Een gericht ouderbeleid samen met andere actoren in de wijk gericht op het vergroten van de betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs van hun kinderen blijft een belangrijk aandachtspunt. Dit is ook de reden dat de school samen met de voorschool hier meer werk van wil gaan maken.

Eerste opvangonderwijs nieuwkomers: De taalschool

Samenvatting bevindingen taalschool

Aansluitend op het kwaliteitsonderzoek op basisschool De Sleutel hebben we de opvang van nieuwkomers onderzocht in de taalschool. Deze taalschool valt onder verantwoordelijkheid van Plein 013. Onze bevindingen van de taalschool zijn positief. Kernachtig zijn onze bevindingen:

- De onderwijsresultaten zijn succesvol voor technisch lezen, passieve taalverwerving en cijfermatig rekenen uitgaande van de door Plein 013 gestelde normen. Spelling, rekenen en wiskunde en begrijpend lezen voldoen nog niet. Woordenschatverwerving blijft een permanent aandachtsgebied. Hier ligt nog een uitdaging.

- De leraren van de taalschool slagen erin, na minimaal een jaar, de leerlingen voldoende toe te rusten uit te kunnen stromen naar de reguliere basisschool, maar de nazorg op die scholen vraagt (lokale) aandacht en verbetering. Hier ligt een kans.
- Het didactisch handelen is van goede kwaliteit en vraagt versterking op het gebied van woordenschat- en tweedetaalonderwijs. Dat geldt ook voor de transfer van de expertise van de taalschool naar basisschool De Sleutel.
- Het groeps- en schoolklimaat zijn veilig; er hangt een fijne sfeer in de groep.
- Plein 013 is verantwoordelijk voor de kwaliteitszorg. De (lokale) aanpak is cyclisch en doelmatig. Een coach is verantwoordelijk voor de vertaalslag van het vastgestelde beleid naar de werkvloer. Dit is een prima keuze.

Toelichting

Onderwijsresultaten

Aansluitend is het belangrijk iets te vermelden over de taalschool, die gehuisvest is in basisschool De Sleutel. De taalschool is één van de centrale eersteopvangvoorzieningen voor meertalige nieuwkomers in Tilburg. Leerlingen, die het Nederlands nog niet machtig zijn, volgen er in principe een jaar onderwijs. Zij stromen daarna uit naar de oorspronkelijke school van aanmelding. Het team slaagt er, samen met Plein 013, in de onderwijsresultaten zo objectief mogelijk in beeld te brengen. De leervorderingen op het gebied van technisch lezen, passieve taalverwerving en cijfermatig rekenen voldoen in de taalschool op basisschool De Sleutel aan de door Plein 013 gestelde normen. De onderwijsresultaten voor spelling, rekenen en wiskunde en begrijpend lezen voldoen niet. Woordenschatverwerving blijft een permanent aandachtsgebied.

Onderwijsproces

Het aanbod van leermiddelen in de taalschool is prima. De nadruk in het onderwijs ligt op het leren spreken, lezen en schrijven van de Nederlandse taal. Hier besteedt de taalschool dan ook de meeste tijd aan. Zij put hiervoor uit het modulair aanbod van 'Mondeling Nederlands nieuw' (vier maal tien weken), 'Zien en Snappen' en voor de schriftelijke taalverwerving 'Horen, zien en schrijven'. Aanvullende materialen blijken nodig en de leraren die les geven op de taalschool blijven doorlopend op zoek naar leermiddelen die ondersteunend werken om straks succesvol in de reguliere basisschool in te kunnen stromen. Te denken valt bijvoorbeeld aan onderdelen uit reguliere taal-, lees- en rekenmethodes.

De signalering en het handelingsgerichte werken voldoen ruimschoots mede door het gebruik van het Tilburgs onderwijsvolgmodel voor nieuwkomers (TOVN). De ondersteuning van Plein 013 en van de interne begeleiders van basisschool De Sleutel borgen tegelijkertijd de cyclische aanpak van de begeleiding.

Het didactisch handelen van de leraren van de taalschool voldoet eveneens ruimschoots. De instructie is effectief en goed afgestemd op de leerlingen. De leerlingen zijn hoog betrokken en actief met hun activiteiten bezig. De leraar speelt daarbij met de onderwijsassistenten een stimulerende rol. Sterk is dat vanuit Plein 013 structureel coaching plaatsvindt. Komende periode is het van belang dat de expertise op het gebied van NT2 en woordenschatdidactiek verdergaand geborgd en schoolbreed benut wordt. Leren op de werkplek en leren van elkaar staat daarbij voorop.

Schoolklimaat en veiligheid

Wat betreft de taalschool is er sprake van een positief groepsklimaat waar leerlingen zich veilig voelen.

Kwaliteitszorg en ambitie

Voor de taalschool op basisschool De Sleutel geldt dat de kwaliteitszorg uitgevoerd wordt door Plein 013. De cyclische aanpak en uitvoering ervan komt deskundig over. Een onderdeel schiet te kort in het beoogde, maar steeds uitgestelde verbetertraject: 'uitstroom en nazorg van de nieuwkomers na de taalschool'. Plein 013 onderkent dit zelf en wil dit dan ook de komende jaren opnieuw prioriteren.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

Wel hebben we enkele andere wettelijke tekortkoming(en) geconstateerd:

- In de schoolgids en op de website is de toelatingsprocedure niet opgenomen voortvloeiend uit de wet op passend onderwijs. Dit is weliswaar geen wettelijke verplichting maar aanbevelingswaardig.
- In het schoolplan is geen passage opgenomen die aangeeft hoe het bestuur bewaakt dat de school de gewenste kwaliteit realiseert.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Sleutel.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

OBS De Sleutel herkent zich in het rapport en is tevreden met het resultaat. De school is ambitieus en heeft voor de komende jaren de volgende verbeterpunten opgenomen. Hierbij is er voor een duidelijk prioritering gekozen zodat er een verdieping tot stand kan komen en ook het borgen goed wordt mee genomen.

Voor de komende jaren zijn de belangrijkste speerpunten

Didactisch handelen.

Voor de leraren ligt er een uitdaging om de meer complexe didactische vaardigheden verder te ontwikkelen en op één lijn te brengen. Dit doen wij d.m.v. coaching van leerkrachten op verschillende vlakken. Hierbij kun je denken aan klassenbezoek gericht op Directe Instructie Model, collegiale consultatie en externe coaching.

Pedagogisch handelen.

Het team werkt hard en vol ambitie om een prettig en veilig schoolklimaat te borgen en de sociaal-emotionele ontwikkeling te optimaliseren. Met dezelfde ambitie werkt het schoolteam aan het intomen van grensoverschrijdend gedrag. Elke leerling wordt gezien. Er is veel aandacht voor de invoering van het navolgen van regels, een positieve omgang en een positieve groepsdynamiek. Door dit regelmatig terug te laten komen o.a. op teamvergaderingen, studiedagen en observaties willen wij dit proces borgen binnen het team.

We gaan deze schoolontwikkeling veel meer begeleiden en ondersteunen op de werkplek.

Tijdens teambijeenkomsten willen we meer uit gaan van vragen vanuit het team, zodat er meer bottum up wordt gewerkt. Op deze manier vindt er meer hulp op maat plaats en is het team meer betrokken bij dit veranderingsproces.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook basisschool De Sleutel.

Omdat een aantal kinderen met een vve-indicatie van voorschool Symfonie doorstromen naar de vroegschool van basisschool De Sleutel zijn beide locaties samen bezocht op 5 juli 2016 in het kader van de voor- en vroegschoolse educatie. Beide locaties zijn in hetzelfde gebouw gehuisvest en werken samen met basisschool Stellaertshoeve aan een geïntegreerde voorziening voor onderwijs en opvang.

Aan het eind van de eerste onderzoeksdag op 5 juli 2016 hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de houder, de schoolleiding, de leiding van de voorschool, intern begeleiders en de pedagogisch medewerkers en leraren van de vroegschool. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en hebben de school en de voorschool aangegeven wat zij gaan doen met deze bevindingen.

Voor de oordelen en bevindingen van de voor- en vroegschool verwijzen wij ook naar ons vve-rapport.

Aansluitend hebben op 6 en 7 juli 2016 de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden die betrekking hebbend op respectievelijk de taalschool, schorsen en de kwaliteit van het onderwijs:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, de coördinator en coach van Plein 013 voor de taalscholen, de intern begeleiders, bouwcoördinatoren en de directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school en een kwaliteitsmedewerker van het bestuur Opmaat uitgevoerd. De lesobservaties op de taalschool hebben we ook met de taalcoach van Plein 013 uitgevoerd.

Op 7 juli 2016, aan het eind van de tweede onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

Onderstaand staan de portretten van alle standaarden uit het concept-waarderingskader. Bij kwaliteitsonderzoeken gedifferentieerd toezicht wordt een bij de school passende selectie van deze standaarden beoordeeld.

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

STANDAARD 1.2: SOCIALE LEERRESULTATEN

De leerlingen behalen sociale leerresultaten op het niveau dat tenminste in overeenstemming is met de gestelde norm.

De school hecht belang aan het verwerven van sociale en maatschappelijke competenties. De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in kaart gebracht en heeft op basis hiervan ambities geformuleerd over het niveau dat elke leerling kan bereiken. De groei die de leerlingen gedurende de schoolperiode door maken toetst zij aan deze doelen. De leerlingen verlaten de school met sociale en maatschappelijk competenties, die passen bij de kenmerken van leerlingenpopulatie en de gesteld doelen. Alle leerlingen profiteren optimaal van het genoten onderwijs op deze gebieden. Daarmee kan de school aantonen dat zij op dit gebied uit haar leerlingen haalt wat er in zit.

STANDAARD 1.3 : VERVOLGSUCCES

De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school.

De school beschikt over toereikende gegevens over het vervolg van de loopbaan van leerlingen die de school verlaten hebben. Het vervolgsucces voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school. De school analyseert deze gegevens en betreft deze bij de kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen

past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

STANDAARD 2.5: SAMENWERKING

De school werkt nauw samen met voorafgaand en vervolgonderwijs, gemeenten en andere partners zoals ouders.

De school werkt nauw samen met ouders, voorschoolse voorzieningen, voorgaande scholen en ketenpartners door informatie over leerlingen uit te wisselen ter bestrijding van uitval en ten behoeve van leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften. Zij ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en stemt haar ouderbeleid daar op af. Voor kinderen in achterstandssituaties en/of met een ondersteuningsbehoefte werkt de school intensief samen met ouders, ketenpartners en met partners in het samenwerkingsverband.

Aan het eind van de schoolperiode en bij tussentijds vertrek van leerlingen informeert ze de ouders en de vervolgschool over de ontwikkeling van de leerlingen.

STANDAARD 2.7: TOETSING EN AFSLUITING

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.

Alle leerlingen in groep 8 maken een eindtoets; tijdens de schoolperiode maken ze regelmatig toetsen van het leerlingvolgsysteem. De leraren nemen de toetsen af conform de voorschriften in de handleiding. De school volgt een zorgvuldige procedure bij het bepalen van het advies voor vervolgonderwijs en spant zich in om leerlingen op het bij hen passende niveau geplaatst te krijgen. De procedure bij advisering voorziet in betrokkenheid van ouders en leerlingen en wordt

regelmatig geëvalueerd en zo nodig herzien. Ouders zijn geïnformeerd over het schoolbeleid voor toetsing, vertragen en versnellen.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen

en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.